No. 1094 Zaterdag 10 December 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 9 Dec: 1904

DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS.

In zijn onvertaalbaar schoone „Souvenir Filial” heeft François Coppée ons een lichtend beeld geteekend van den eerbied van het kind voor zijne moeder, van de ideale, ongerepte reinheid, van den blanken lichtkrans van deugden, waarmede het kind zoo gaarne het hoofd zijner moeder omkroont. En dan besluit hij: „Inderdaad voor iemand met een waarachtig kinderhart is zijne moeder een onbevlekte.”

Dat is een woord, dat ieder onzer recht uit het hart is gegrepen. Hoe bedorven iemand ook zij, immer zal hij opkomen voor de eer zijner moeder, zoo hij niet alle menschelijke gevoel heeft verloren.

En zouden we dan die echt-kinderlijke, die zuiver-natuurlijke en beminnelijke eigenschap ontzeggen aan den Zoon van Maria, aan Hem, die onze natuur kwam zuiveren en adelen door de genade? Aan Hem, die de kinder- en moederliefde kwam idealiseeren en vergoddelijken, en die daarom zich zelven een menschelijke moeder verkoor?

Eenmaal aangenomen, dat Christus God is, en dat Hij waarachtig is de Zoon van Maria, dan volgt het dogma der onbevlekte ontvangenis noodzakelijk.

Als God *kon* Hij haar voor alle smet vrijwaren, — als haar kind *wilde* Hij het ook; als God was Hij aan zich zelven *verplicht* een smetteloze moeder te kiezen.

Als kind was Hij aan Zijne moeder verplicht haar voor iedere smet te vrijwaren, haar alle glorie te schenken.

Wat zou dus Zijn almacht beletten aan dit verlangen van Zijn kinderhart te voldoen?

Daarom heeft geheel de katholieke wereld ook reeds van de eerste tijden af geleerd en geloofd, dat wij in Maria geen enkele vlek mogen aannemen.

En het was alleen, om dit eeuwenoude geloof scherper te omschrijven en hechter te bevestigen en allen twijfel aan de eer onzer moeder onmogelijk te maken, dat Paus IX het dogma der Onbevlekte Ontvangenis heeft afgekondigd.

Het kan nuttig zijn de beteekenis van dit dogma wat scherper te belichten. Vele onjuiste of onvolledige begrippen kunnen daardoor worden gewijzigd of aangevuld.

Adam werd geschapen, met een bovennatuurlijken schat van genaden begiftigd. Het geheel daarvan noemen wij de oorspronkelijke rechtvaardigheid, of ook wel erfrechtvaardigheid, wijl zij bij erfenis van Adam op zijn kinderen zouden overgaan, onder voorwaarde, dat hij zijn trouw bewees aan God, zijn koning.

Krachtens die oorspronkelijke rechtvaardigheid was het lichaam met al zijn vermogens volmaakt onderworpen aan den geest, en deze aan God.

Doch Adam brak zijn trouw, verloor zijn voorrechten en werd verbannen.

En daarop volgde voor hem en zijn geslacht een ellende, door Vondel zoo juist „het treurspel aller treurspelen, een Ilias van ontelbare rampzaligheden” genoemd.

De geest was opgestaan tegen God, daarom stond ook het lichaam op tegen den geest. En toen is het evenwicht verstoord, toen is de harmonie tusschen lichaam en ziel verbroken. Toen is die droevige tweespalt geboren, die vijandschap tusschen de verlangens van ons hart, die rustelooze strijd tusschen de hoogere en lagere machten in een en denzelfden mensch.

En die strijd tusschen ziel en lichaam is van het menschenhart uitgegaan naar het openbare leven. En de strijd in de maatschappij van het stof tegen den geest, van de wetenschap tegen het geloof, van den staat tegen de Kerk, van de kunst tegen de zedeleer, het is alles slechts een uitvloeisel en weerspiegeling van den inwendigen zielestrijd in den mensch, slechts een gevolg van de verbroken harmonie in ons binnenste.

Die harmonie was echter niet verbroken in Maria. Door de onverdiende genade van een God, die alles vermag, werd hare ziel op het oogenblik van hare vereeniging met het lichaam gevrijwaard, voorbehoed voor de smet der erfzonde en al hare gevolgen. Zij werd niet ontvangen in vijandschap met God, zooals wij, maar reeds in de eerste stonde van haar bestaan was Zij zijn Welbeminde, bij uitstek begenadigd, als Gods toekomstige Moeder

Zoo kan een koning een der kinderen van zijn ontrouwen en verbannen staatsdienaar begenadigen en met waardigheid en glorie bekleeden.

Zulk begenadigd en boven millioenen uitverkoren kind was Maria.

Zij was vrij van de erfzonde, begaafd met de oorspronkelijke rechtvaardigheid, en daarenboven vervuld met al de volheid van genade, die een geschapen wezen maar bevatten kan.

Dat was de eerste liefdedaad, de eerste akt van Goddelijke kinderliefde en eerbied van Christus jegens zijn toekomstige moeder.

Die genade eener onbevlekte ontvangenis, vermeerderd met de genaden, aan haar moederschap verbonden, is de oorprong harer alles overstralende heiligheid.

Daarom heerschte in haar die volkomen harmonie van ziel en lichaam en al hunne vermogens.

Daardoor was haar lichaam geheel onderworpen aan den geest, en deze aan God. Daarom heeft Maria nooit eenige ongeregelde neiging ondervonden.

Nooit is zij tot het geringste kwaad bekoord. Daarom is het een leerstuk van ons geloof, dat Maria nooit eene zonde, zelfs niet de geringste, bedreven heeft. Op hare blanke ziel mocht geen schijn of schaduw vallen van zonde of schuld; zoo wilde het haar almachtig Kind.

En daarom staat Maria niet alleen door hare ontvangenis, maar ook in geheel haar leven, in geheel haar denken en doen, in de beoefening van iedere deugd hoog uit boven alle andere heiligen.

Want geheel haar leven en iedere levensdaad en iedere deugd werd in haar verheven en verbovennatuurlijkt door deze twee genaden: de genade der oorspronkelijke rechtvaardigheid en die van haar moederschap. En geen dezer twee werd ooit aan een anderen heilige geschonken.

En daarom wordt zij door ons vereerd en aangeroepen als „Koningin van alle heiligen”, wijl iedere geschapen heiligheid door de hare wordt weggeschitterd en in de schaduw gesteld.

Zoo heeft Christus door de vooruitwerkende kracht van Zijn lijden Zijne moeder gevrijwaard. Zoo heeft Hij de kinderliefde geïdealiseerd en vergoddelijkt door Zijne moeder te kronen boven alle menschenkinderen. Zoo heeft Hij die natuurlijke neiging van elk kinderhart, om zijne moeder te verheffen, gewettigd en bekrachtigd door Zijn voorbeeld. Zoo heeft Hij

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Nou, ik kan juist niet zeggen, dat ik veel succès gehad heb met mijn schrijverij over de hier heerschende vliegenplaag. Met verlangen zag ik de Hollandsche en Curaçaosche mail te gemoet, denkende, dat ze me stapels brieven binnen brengen zou met verzoek om inlichting, proefmonsters, ja, al orders om maar vast 'n vat of wat te sturen, maar niks van dat alles, nog geen eens 'n briefkaartje. Om daarom krokodillentranen te huilen, ik zou je danken, daar schiet je toch geen lor mee op; neen, in zulk 'n geval laat je je grootere of kleinere dosis ausdauer carré maken, dan kom je o zoo gemakkelijk door dit ondermaansche.

Willen Europeesche en Amerikaansche gehemelten dan met alle geweld niet gestreeld worden door geprepareerde Eustatiaansche vliegenlijkies, schwamm d'rüber, dan maar 'n markt zien te krijgen voor 'n ander exportartikel.

Houdt u van honig? Natuurlijk, wie houdt er niet van zoetigheid, wij ouderen met mate, de jeugd met 'n immer terugkeerend....... assieblief nog 'n beetje.

Ik denk nog wel eens met weemoed en verbazing aan de enorme quantiteit zoetigheden, die in mijn vlegeljaren op Sinterklaas in mijn maag plachten te verdwijnen. 't Laden van een steamer in 't klein! En zoo bennen we bijna allemaal geweest.

Doch vergeet nu niet, in bijna al die zoetigheid was honing, vraag 't gerust den eersten den besten koekenbakker, die ge tegen het lijf loopt.

Nu om tot de zaak te komen. Die onmisbare honing is ook al op St. Eustatius te krijgen.

Zoo is 't in ze'n werk gegaan.

In 1902 liet het gouvernement twee moderne raamkasten uitkomen van Antigua. Zij waren opgepropt met bijen. Of die op reis ook 't land hadden! Enfin, ze landden droog en wel op Statius' zwart strand. Nu iemand te vinden, die zich interesseerde voor de dikwijls venijnige steekbeesies. Mevrouw J. Van Grol-Meyers ving deez' taak aan met 'n moed en volharding boven allen lof verheven. En het succès was enorm. In plaats van twee staan er nu elf van die geheimzinnige kasten in de yard van het gouvernementshuis, en alomme hoort men de nijvere bevolking zoemen tuk om zoetigheid te puren uit de flora van onze bijna immer groene rots.

Goed voorgaan doet goed volgen. Ons volkie hier is wel wat lui en vadsig, maar toch niet zoo dom om niet drommelsgoed te begrijpen, dat er met die bijenboel zonder veel moeite 'n aardig duitje te verdienen valt. En van ouwe petroleum- en jeneverkisten werden van die bijenhuisies getimmerd, 'n verdwaalde zwerm opgepikt, en de honingfabriek werd geopend. Hoeveel van die machienen er nu in het land zijn, weet ik niet precies, wel, dat 't opneemt, dat men er danig pleizier van heeft, voor al omdat 't de „almigthy dollar” rollen doet. En dan die diploma's en medalies behaald op de Curaçaosche tentoonstelling door onze ijmkers, zoo iets moet men ook niet uitpoetsen. Daarenboven hebben ze er ook in het moederland de lucht van gekregen, en 'n paar firma's hebben al eenige proefvaten gereclameerd. De honingmarkt is nu 7 tot 12 gulden en hooger per 50 K. G. Is dat geen aardige verdienste voor niets doen dan 'n oogie in het zeil te houden, nu en dan 'n raat uit te snijden, leven te maken met rinkelbom en schel als die miniatuur-socialisten aan 't staken willen gaan, en met lijdzaamheid 'n prik of wat in je neus te accepteeren?

Nog eens, als dan het export noch van vliegen, noch van het op een na het beste W. I. vee, noch van katoen (?) noch van andere landbouwproducten lukken wil, dan moet de honing 't maar doen, en er St. Eustatius weer boven opbrengen. Zou 't lukken?

* *
*

Waarde Amigoe-lezer, veroorloof mij in het tweede gedeelte van mijn gekeuvel mijn stokpaardje weer eens te bestijgen, op gevaar af u door 'n centimeters hooge geeuw 'n kou in de maag te laten vatten. 't Is weer 't oude chapiter over 'n Eustatiaanschen dokter, of eigenlijk beter, over 'n dokter, die we hier graag hebben wilden.

Ik heb gepend en gepend en handen met geld aan briefport besteed om toch eindelijk eens 'n oplossing te vinden voor deze voor ons eiland question brûlante, en eindelijk heb ik toch eens 'n positief antwoord gekregen, iets wat houvast geeft, als de handdruk van 'n vrind,

ook voorkomen het verlangen van tallooze Katholieken van alle talen en tijden, die Maria vereeren en beminnen als hunne moeder, sedert Zij hun tot moeder gegeven werd onder het kruis.

De beteekenis van dit dogma,— vooral de maatschappelijke beteekenis — de invloed ervan op de hedendaagsche samenleving is wellicht grooter en machtiger dan men op 't eerste gezicht zou vermoeden.

Elke menschenhart heeft behoefte aan lichtende idealen in dit vaak zoo duistere leven.

Een menschenleven zonder ideaal is een mechaniek zonder stuwkracht, een wereld zonder zon, een lichaam zonder ziel. Zulk een leven is doelloos en dadenloos.

En ziedaar het groote gebrek der hedendaagsche wereld, de brandende wonde van een deel der menschheid; zij heeft haar idealen verloren. Vandaar die leegte in zooveler leven, dat donker en vreugdeloos daarhenen kwijnt. Vandaar die levensmoeheid bij menschen reeds, die nog nauwelijks den krachtigen aderslag des levens gevoeld hebben. Vandaar die tranen,- en smart-litteratuur, die „huilende kunst" onzer dagen. Geheel onze litteratuur over gebroken harten, verloren geluk en onbegrepen zielelijden, zij is niets anders dan een lange treffende treurzang over de verloren idealen.

De begrippen van reinheid en zedelijkheid zijn verlaagd en weggeschemerd, wijl men geen scherp-afgelijnd en helder-glinsterend ideaal van reinheid meer aanschouwt. En daaruit is gevolgd een uiteenbrokkeling van het reine familieleven, het huisgezin. Men heeft verloren den eerbied voor de vrouw, en daarom ook den eerbied voor huwelijk en huisgezin. Men is gaan wrikken aan de gronslagen onzer samenleving.

Die eerbied voor de vrouw, voor een moeder, wordt ons gepredikt door het dogma der Onbevlekte Ontvangenis.

Dit plaatst ons voor het stralende ideaal van een moeder, voor het ideaal van maagdelijke reinheid, voor het ideaal der smetteloozе Christen vrouw.

In deze dagen nu men doende is, om de vrouw minder *vrouwelijk* te maken en te vernederen tot de laagheid van het heidendom,— nu men de reinheid van hart gaat beschouwen als een teeken van achterlijkheid, of als een overtollig weelde-artikel, nu is het zoo nuttig en noodig, dat wij kunnen opzien tot een ideaal van reinheid. Tot een vrouw, die het vleesch- en bloed-geworden ideaal is der nooit ontglansde onschuld. Tot een vrouw, die in schaduwlooze klaarheid hoog uitstraalt boven de dampen van dit zondige leven. Tot een vrouw, van wie wij met de zekerheid des geloofs weten, dat zij rein en zuiver als een zonnestraal, is heengegaan over deze bezoedelende wereld. Tot een vrouw, die, behalve de onschuld der engelen, ook de liefde eener moeder heeft voor ons hare minder begenadigde kinderen.

265 millioenen Katholieken hebben in deze dagen opgeblikt naar dat lichtend ideaal van onschuld en kuischheid. In vernieuwden glans is het hun in deze jubeldagen verschenen. En van dat licht is een straal gevallen in hun zondige ziel, is er weer glans en gloed gedaald over hun door de zonde ontluisterde leven.

En met een afstraling van dat ideaal in hun ziel zijn ze teruggekeerd in de wereld. En naar zwak vermogen zullen zij dat ideaal van reinheid trachten uit te beelden in hun leven, in hun denken en daden, om aan de menschheid langzamerhand haar verloren ideaal weer te geven, en zoo de wankelende wereld voor den val te behoeden.

En die 265 millioen Katholieken zullen aldus de kern worden, de gezonde kern der ziele-kranke wereld.

Dat is de hooge, maatschappelijke beteekenis van dit dogma. En dat is ook de reden, waarom de geestelijkheid de viering van dit Jubilée zoo krachtig heeft aanbevolen en voorbereid, — waarom geheel de Katholieke wereld het heeft gevierd met de volle uitstorting van haar kinderliefde voor zijne Moeder.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Met groote vreugde lazen wij in de *Heraldo Español*, welke te San Juan verscheen op 15 Nov. 1904, het volgende eervolle bericht over de Eerw. Paters VUYLSTEKE, LUIJCKX en SELBACH.

„De Paters Dominikanen, die de parochie van Yauco bedienen, hebben met zeer veel tact de algemeene achting en liefde van hunne parochianen weten te veroveren. Alle bewoners van Yauco zijn gelukkig, dat zulke goede Priesters hun kerk besturen. Al waren zij vreemdelingen op het eiland, zij hebben zich toch weten aan te sluiten bij het volk door de plaatselijke gebruiken en gewoonten over te nemen.

Zij prediken de waarheid van het Evangelie, zij vervullen als goede herders de verplichting hun door hun verheven roeping op de schouders gelegd, zonder zich, om wat ter wereld ook, ook maar iets te mengen in politiek, of andere wereldsche aangelegenheden."

***

Het jubeljaar der Onbevlekte Ontvangenis werd Donderdag, den gouden jubeldag der Onbevlekte Maagd, met een schitterend feest gesloten. De kerken en kapellen in de stad waren alle luisterlijk versierd. In de St. Anna-kerk droeg Mgr. VAN BAARS een pontificale H. Mis op, waaronder een muziekmis van den beroemden DOM PEROSI werd uitgevoerd. Het glanspunt der feestelijkheden schitterde echter in de hoofdkerk der Eerw. Paters Dominikanen, in de Rozenkranskerk op Pietermaai, waar de oefeningen van de jubilé-missie door den Eerw. Heer F. VAN DEN DONK, en Pater R. J. C. WAHLEN geleid, op den feestdag zelven geëindigd werden.

Door de goede zorgen van den ijverigen Pastoor J. M. VAN WEERELT, die moeite noch krachten heeft gespaard om zijn parochianen voor te bereiden, verdrong zich dagelijks een massa van menschen in de groote Rozenkrans-kerk om de oefeningen bij te wonen en de H. Sakramenten te ontvangen. Ruim 1750 geloovigen naderden tot de H. Tafel.

De versiering was eenig. Behalve de groote manden vol mos, bloemen en palmen, hangend in het midden der ranke spitsbogen van het middenschip der kerk, omsloot een steil opgewerkte rots van Lourdes het hoofdaltaar en deed het sterk verlicht Mariabeeld prachtig uitkomen in haar donkere grot hoog in de rots, welke bijna tot aan het gewelf van het priesterkoor reikte. Fijne rozentakken, welke hier en daar over de rotsblokken hingen, een achtergrond van breed uitslaande palmen en aan weerskanten een keurige bloemenversieringen maakten den indruk, vooral tijdens de schitterende verlichting, volkomen. Het was als een hemelsch visioen, dat drong tot gebed. Den geheelen dag wisselden groepjes geloovigen elkander af om voor het beeld luide en gezamenlijk den rozenkrans te bidden. Driemaal werd op den feestdag een cantate gezongen: na de Hoogmis en voor het Lof door het verdienstvol zangkoor der kerk, 's middags door de schoolkinderen, welke laatste uitstekend geslaagde uitvoering gevolgd werd door een prachtige solo van een der Eerw. Fraters.

Des avonds bij het Pontificaal lof kon de groote kerk de menschenmassa niet bevatten, velen moesten buiten blijven. Na de feestpreek en den pauselijken zegen, werd het beeld der Onbevlekte in triomf rondgedragen, gevolgd door Mgr. VAN BAARS in vol ornaat, vergezeld van zijn geestelijkheid, voorafgegaan door onschuldige bruidjes en koorknaapjes en een langen stoet van mannen, die hun sierlijke palmen feestelijk omhoog hieven in hun hand.

De geestdrift, welke daar heerschte, is onbeschrijfelijk. Nog nimmer zagen wij zulk een heerlijk feest op zulke echt godsdienstige wijze gevierd. Moge het allen tot zegen strekken.

Havenbericht.

Dinsdag is H. M. *Kortenaer* met den heer DE REUSS naar La Guaira vertrokken, nadat genoemde zaakgelastigde een lange conferentie had gehouden met den Gouverneur der Kolonie.

—Onze Collega *La Cruz* weet te berichten, dat Zondag ll. ook Mr. BOWEN, gezant van Noord-Amerika, hier werd verwacht en dat zijn niet komen verklaard wordt, als zoude hij thans bij President Castro geen *persona grata* meer wezen.

Dankbetuiging.

In dank ontvingen wij van de heeren HELLMUND & Co., agenten der *Northern* Verzekeringsmaatschappij tegen brandschade en op het leven, een flinken kalender voor 1905.

— Eveneens vermelden wij de beleefde toezending van een volledige collectie prijscouranten voor de schrijfmachine *Hammond*. De heeren PROSPERO BAIZ & Co. zijn de agenten.

C. S. S. V.

De Curaçaosche Scherpschuttersvereeniging zal morgen om 8 uur achter het Riffort haar jaarlijkschen schietwedstrijd houden. Het spijt ons, dat wij om den Zondag geen gevolg kunnen geven aan de vriendelijke invitatie tot bijwoning der feestelijkheden.

Emigratie.

Wij ontvingen van St. Martin het in- treurige bericht dat, bij stilstand van het zoutgaren en het volkomen gebrek aan eenige industrie waardoor alle, zelfs de geringste verdienste, voor het arme volk onmogelijk is, ongeveer 1600 mannen, vrouwen en kinderen naar Sto. Domingo zijn vertrokken om in den vreemde werk te zoeken en brood.

De katoencultuur schijnt derhalve op St. Martin nog weinig arbeid te geven en vooreerst ook niet veel te beloven.

Doodgeschoten.

Men schijnt op St. Eustatius toch verregaand onvoorzichtig te wezen met het bewaren van en het omgaan met geladen revolvers. Lazen wij kortelings in een der feuilletons van

---

die 't goed met ons meent. Gepasseerde mail ontving ik 'n schrijven uit Holland van 'n dokter met 'n naam, die klinkt als 'n klok, van 'n door en door kundig beroemd arts en operateur, in Holland terdege bekend. Zijn naam? Nu ja, die doet niets ter zake. „Nomina odiosa," zei 'n ouwe.

Hij antwoordde mij op mijn smeekbêe om 'n dokter voor mijn eiland als volgt. Ik citeer letterlijk:

„Wat het gemis betreft van een „arts op het door U bewoond eiland, zoo geloof ik niet, dat er „licht iemand zal komen. Het traktement is te klein. Het rijk moest „er elk jaar een officier van gezondheid onder het genot van een goede „toelage detacheeren; voor 1 of 2 „jaar is er telkens wel iemand te „vinden voor een goede belooning."

Ziet ge, daar moet 't naar toe. Als ik 't wel heb, dan studeeren die officieren van gezondheid op kosten van 't gouvernement. Is 't nu niet billijk, dat zij in tijd van nood ook het gouvernement bijspringen, ja zelfs geforceerd kunnen worden om hun onschatbare diensten te verleenen daar, waar hun hulp gevorderd wordt?

Is 't nu heusch zoo noodzakelijk, dat op onze oorlogsschepen, *twee* doktoren zijn? Gelooven wie 't wil, ik niet.

Neem ons stationschip maar eens. Ernstige zieken onder de equipage worden gewoon naar het militair hospitaal te Curaçao of Paramaribo geëxpedieerd en ze blijven daar, totdat ze weer heelemaal 't ventje zijn. Kan één dokter 't dan niet af met die ± 250 mannetjes, stoere kerels in den kracht van hun leven, mannen als boomen door den degelijken scheepskost en de zuivere bacillenvrije zeelucht.

Je moet ze hier zien klimmen naar den top van den krater, liefst in het heetst van den dag, die prachtkerels, onze Jantjes, lenig als klipgeiten vooral je moet ze zien bakkeleien met de grootste negervechtersbazen waar hier 'n ieder voor beeft.

Met 't grootste gemak met één hand (maar Heere beware me, wat 'n hand!) laten ze zoo'n sinjeur door de lucht suizen, en 'n meter of wat verder neerploffen. En voor zulke massa's gezond vleesch met 'n biceps van heb ik jou daar, zouden 2 doctoren noodig zijn? Neen, kijk dan hier op mijn rots eens rond. Hier zijn geen 250, maar ± 1600 menschen. Maar welk verschil!

Geen wezens van vleesch en bloed, maar lui verschrompeld, met holle wangen, die chronisch aan anaemie laboreeren.

Zwarte luyden met kwalen te afzichtelijk om te beschrijven, met pijnen en ziekten, waarin alleen de voortdurende hulp van 'n dokter genezing of leniging brengen kan.

'n Lazaretto opgevuld met melaatschen, waar zoo dikwerf smarten geleden worden, bovenmate groot.

Massa's kinderen voor geheel hun leven ongelukkig, omdat de ouders niet wisten, wat zij voor de genezing van hun kleinen doen en laten moesten.

Voorwaar, 'n paradijs voor 'n dokter, met liefde tot zijn vak, met liefde tot de misdeelde menschheid!

Geloof mij, ik overdrijf niet, ik weet maar al te goed, wat er geleden wordt door de arme bevolking van het kleine St. Eustatius. Is 't wonder, dat de immigratie in baccil ook hun in 't bloed gekropen is, dat men in groote getale heentrekt naar andere landen, waar tenminste geneeskundige hulp en misschien ook brood voor hun te vinden is?

Denk nu niet, dat ik mij vlei, dat dit geschrijf iets zal uithalen, dat we daardoor spoedig 'n dokter zullen zien landen.

Al te dikwijls ben ik reeds teleurgesteld. Maar ik zal de pen BLIJVEN hanteeren voor dit doel, dat 'n levenskwestie is voor dit eiland, 'n er op of er onder.

Ik zal desnoods gastvrijheid vragen in de kolommen van de kranten in ons moederland, en zonder ophouden het verwijt doen klinken, dat 1600 Nederlandsche onderdanen op 'n eiland, zoo goed als van de buitenwereld afgesloten, reeds jaren verstoken zijn van iets, waarop in deez' beschaafden eeuw 'n ieder mensch recht heeft; verstoken zijn van medicinale hulp: dat ieder jaar zoovele Nederlandsche onderdanen lijden en sterven, omdat de hand, die hun genezing brengen kon, verre van hun was.

Ik zal met dit doel voor oogen moeite noch kosten ontzien, door studie mijn geschrijf zóó trachten te volmaken, dat 't ingang MOET vinden in de harten van onze broeders daar verre over de zee in het dierbaar moederland.

En voordat ik dat doel bereikt heb, zal ik niet rusten, desnoods met open vizier strijden onvermoeid, onversaagd, voor 't doel: „om door detacheering van 'n officier van gezondheid aan deez' onhoudbaren, ja immoreelen toestand op St. Eustatius 'n einde te maken."

JAN PAUL.

St. Eustatius 29 Nov. 1904.

J. P. van een droevig geval, waarbij een knaap ernstig werd getroffen en binnen vier en twintig uren stierf; thans schrijft men ons dat Maandag 21 November, dus nog geen zes weken later, weer zulk een ramp is voorgevallen.

Een jonge man van 22 jaar was thuis met een revolver aan 't spelen, zonder dat hij wist of hij geladen was of niet. Op eens gaat er een schot af en treft zijn 18jarig zusje recht in het hart. „O God I am shot" riep ze uit en viel neder.

Toevallig was thans dokter Lionarons van Saba op St. Eustatius; hij snelt er heen, maar 't kind was door het hart geschoten, binnen 10 minuten was ze een lijk.

Is het nu niet onverantwoordelijk, dat men, na zoovele dergelijke gevallen in de laatste jaren, nu weer 2 binnen 6 weken, nog niet omzichtiger wordt? Het moge voor dezen en genen al noodzakelijk wezen een wapen te bezitten, als bij in de naburige republieken moet gaan werken, op St. Eustatius behoeft zoo'n revolver toch niet geladen bewaard te worden, onder bereik van anderen, die niet weten of hij geladen is of niet.

Wij zouden het een afdoende maatregel vinden, indien dergelijke gevaarlijke wapenen voortaan door 't Gouvernement bewaard werden en niet langer in handen bleven van lieden, die, gewend aan de slechte voorbeelden in de naburige landen, met revolvers spelen en daarbij niet de minste voorzichtigheid in acht nemen.

Officieele Berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. de marechaussee der 2°. klasse op de proef J. B. Haard, benoemd tot marechaussee der 2°. klasse bij de Brigade marechaussee.

2°. De Heer A. G. Brauns, onderwijzer 3°. klasse aan de Hendrikschool, tevens belast met het geven van gymnastiekonderwijs aan die school, op zijn verzoek, eervol ontheven van het verder geven van gymastiekonderwijs;

3°. de Heer G. B. Dussel, onderwijzer 2°. klasse aan de Hendrikschool, belast met het geven van gymnastiekonderwijs aan die school.

4°. de Heer J. J. Pietersz, kapitein bij de rustende stedelijke schutterij alhier, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend, onder dankbetuiging voor de door hem aan den lande bewezen diensten;

5°. de Heer E. S. L. Maduro, kapitein bij de rustende stedelijke Schutterrij, benoemd tot Majoorcommandant der rustende stedelijke en landelijke Schutterij;

6°. zijn de Heeren Ms. S. L. Maduro en C. Statius Muller, 1ste luitenants bij de rustende stedelijke Schutterij, benoemd tot kapitein bij dat corps.

7°. aan den Heer C. J. Debrot, geëmploijeerde ter Gouvernements-Secretarie alhier, wegens dringende familieaangelegenheden, twee maanden binnenlandsch verlof verleend, met vergunning om dien verloftijd in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika door te brengen.

8°. aan den Heer Dr. T. J. G. Gaerste, geneesheer belast met de armenpraktijk in het stadsgedeelte bewesten de haven alhier, wegens familieaangelegenheden, twee maanden binnenlandsch verlof verleend, met vergunning om dien verloftijd in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika door te brengen.

9°. de Heer J. H. M. Ellis, Officier van gezondheid 2°. klasse alhier, tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van geneesheer, belast met de armenpraktijk in het stadsgedeelte bewesten de haven alhier.

10°. zijn benoemd in de commissie tot het afnemen in 1905 der examens de Heer Administrateur der Schoolcommissie, tot lid en voorzitter en tot leden Mej. A. C. Bakhoven en verder de volgende in alphabetische orde genoemde heeren: G. B. Dussel, C. Hermus, M. de Leao Laguna, J. Merkx en Mr. A. G. Wolf.

11°. aan den Heer W. van Baars, R. K. Geestelijke van den 1°. rang op Curaçao, op zijn verzoek, met ingang van den 16°. December 1904, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Zij, die in aanmerking wenschen te komen voor eene benoeming tot fungeerenden Hypotheekbewaarder op dit eiland, waarvoor eene toelage naar reden van *f* 600.— 's jaars wordt toegekend, worden hierbij verzocht hunne desbetreffende op zegel gestelde requesten vóór den 15n. December a. s., aan den Gouverneur der kolonie in te dienen.

Posterij.

De met den Nederlandschen paketschooner *Gouverneur van den Brandhof* naar Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G., te verzenden brievenmalen, worden Woensdag, den 14°. December a. s., om 8 uur a. m. gesloten.

* *

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Felepina Biesen, William Cain c/o British Consul, Elias H. Chemey, Henriquez Gomez Perez, Curaçao Ice Co., Englentina Jambos, Elenita de Lanor, John Longue, Juana Martinez, Merselina Pataca, S. M. Sansia, Agustina Silie, Wanita Thodé.

Een briefkaart zonder adres geteekend door R. V.

Aangeteekende stukken: David Baiz, Agustin Bethencourt, Jm. s. Evertsz, H. C. Henriquez, B. D. Jesurun, H. van der Linde Schotborgh en Hadelida Robinzom.

Muziekuitvoeringen

Donderdag 15 December a. om 7½ uur muziek in het *Wilhelmina-Park.*

"Club Curacao."

Wij zijn onzen geachten Collega *El Imparcial* dankbaar voor zijn opmerking, dat *Een Koffiehuishouder* in zijn ingezonden stuk in de *Amigoe* van verleden week, verzuimde de „Club Curaçao" te noemen naast „De Gezelligheid" als werkelijke Societeit, geheel en al voldoende aan de eischen daartoe gesteld. 't Spijt ons alleen, dat dit verzuim ons ontgaan is en wij zelf die fout niet verbeterde door een korte noot van de redactie onder aan het stuk. Wat wij toen nalieten, doen wij heden en verklaren uitdrukkelijk, dat ook de "Club Curaçao" een besloten gezelschap is enkel toegankelijk voor de leden.

Ook de instemming van *El Imparcial* met de strekking van het stuk, waardeeren wij ten zeerste en hopen, dat dit gezamenlijk optreden eenig resultaat mogen hebben.

De Kortenaer.

Onze oorlogsbodem kwam heden morgen half tien voor de haven liggen, liet een roeiboot te water, waarin een officier naar den wal kwam en met een brief in de hand naar het Gouvernementshuis toog. Na een groot half uur oponthoud keerde de sloep weer naar boord terug, daarna stoomde de *Kortenaer* in de richting van Aruba, naar Coro misschien, waar het niet erg pluis moet „wezen.

Ingezonden Mededeelingen.

Buitenland.

DE OORLOG.

Blijkbaar om Port-Arthur ter hulp te komen en de Japanneezen daarvan weg te lokken, hebben de Russen al hun krachten nabij Moekden geconcentreerd en zijn met dubbel geweld den vijand aangevallen die menigen nederlaag leed. Doch Japan schijnt den list te doorgronden en blijft met zijn hoofdkracht rondom Port-Arthur vast besloten de bestaande vloot te vernietigen, alvorens de nieuwe schepen aankomen. Daartoe hebben zij met taaie volharding hun grof geschut weten op te stellen op een berg van 203 meter hoog. Van daaruit beschieten zij de russische schepen in de haven van Port-Arthur, terwijl de japansche kruisers den uitgang der haven bewaken. Meerdere schepen zijn reeds zwaar beschadigd, *Poltava* is reeds in den grond geboord. Zoo wordt Port-Arthur van alle hulp verstoken, de toevoer van levensmiddelen afgesneden, de overgave noodzakelijk gemaakt.

AMERIKA.

Publiciteit is het groote strijdmiddel der partijen in de Vereenigde Staten. Duizenden betaalde en vrijwillige agenten en medewerkers pogen de oogen en ooren van elken kiezee voor hun candidaat te winnen. Wat er in dezen tijd geschreven en gedrukt wordt in kranten, op aanplakbiljetten en in gratis verspreide brochures over en tegen de candidaten!

Aan een vriend in New-York en een in Chicago zond ik — zegt een medewerken van 't „Hbld." — op een briefbaart het verzoek: „Zend mij wat verkiezingsliteratuur!"

De een zond mij meer dan ik in een maand, nacht en dag doorwerkend, zou kunnen lezen.

De ander schrijft mij: „Al zijn de vrachten erg laag, zou het u toch zeker niet aangenaam zijn, als ik een geheele stoomboot voor u charterde."

Opstellen vol cijfers, gedichten, vliegende blaadjes, illustraties, dikke brochures, spotprenten heb ik op een stoel naast mij opgestapeld. Er is een republikeinsche en een democratische fabriek van verkiezingsliteratuur aan het werk, die elk honderden dagbladen van ammunitie voorzien.

Dagbladen in de provincie, die gewoonlijk overal met de schaar geredigeerd worden, krijgen en eigen hoofdartikelen, gratis en ready made. Ze krijgen geheele bijvoegsels volgens hun formaat en met den naam van hun blad er boven gedrukt.

Bij zulk een presidentsverkiezing beseffen de hoofden der partijen en de beheerders der partijfondsen wat de landverhuizing voor de Republiek beteekent. Er zijn duizenden kiezers die nog geen Engelsch lezen kunnen, of het slechts met inspanning vermogen, Zij krijgen de verkiezingsartikelen in de taal van hun vroeger tehuis.

In Minnesota zijn b. v. honderdduizend exemplaren verspreid van een brochure in het Noorsch en Zweedsch geschreven. Kiezers in Pensylvania worden bediend in Hongaarsch en Poolsch. In het Duitsch, Fransch, Nederlandsch en Italiaansch komen tal van vluchtschriften uit en — waarvan ik ophoorde — ook in het Chineesch!

De laatste speech van Roosevelt werd in elf talen gedrukt en negen millioen afdrukken er van met zijn portret versierd werden verspreid.

Nog een curiositeit!

Er wordt door elke partij uitgegeven een „Campaign text-book". Dit is een encyclopaedie van ongeveer 300 bladzijden voor redenaars en redacteurs. Schrijvers en sprekers vinden er alle gegevens in voor aanval en verdediging, voor artikelen en redevoeringen, ja schetsen voor spotprenten.

De drukkersrekening voor het comité der Republikeinsche partij wordt dezen keer op drie en een half millioen gulden geschat.

De Staat, de stad of het dorp waar een redenaar verlangd wordt, seint aan de hoofdcommissie der partij, die over twee á drie duizend redenaars beschikt!

Ik stip slechts aan. Kolommen zou men over dit alles kunnen vullen, en over de wijze waarop de millioenen over dat alles noodig door elke partij worden samengebracht!

Wallstreet bleef op Roosevelt wedden en steunde met geld voornamelijk zijn candidatuur.

In den Staat New-York wordt het meeste gewerkt en geintrigeerd.

Want in 24 van de 28 presidenteverkiezingen waren het New-Yorks stemmen die feitelijk beslisten.

Slechts eenmaal werd de candidaat door New-York verkozen niet president.

De verkiezingen voor een president van de Vereenigde Staten, hebben

volgens de Grondwet plaats op den Dinsdag na den 1e Maandag in November, d. i. dus ditmaal op Dinsdag 8 November. Op dien datum werden in de verschillende Staten de kiezers gekozen, die later in de hoofdsteden dier Staten zullen bijeenkomen om hun stem uit te brengen voor een President en een Vice-president, die eerst den 4n Maart 1905 hun ambt zullen aanvaarden. Dezen zelfden 8sten November moesten de verkiezingen plaats vinden voor de meeste zetels in het Huis van Afgevaardigden, dat op 4 Maart a. s. in zijn nieuwe samenstelling zitting neemt. Bovendien treedt één derde van de 90 Senatoren op 4 Maart af, zoodat de nieuwe vierjarige wetgevende periode wordt aangevangen met een nieuwen President en ten deele nieuw Congres.

Iedere Staat koos op 8 November evenveel kiezers als er voor dien Staat Senatoren en afgevaardigden in het Congres zitting hebben. De Staat New-York, die de talrijkste bevolking telt, heeft twee senatoren en 37 afgevaardigden in het Huis; het kiest dus 39 kiezers. De kleinste kiezen twee senatoren en een afgevaardigde in het Huis. De presidents-kiezers werden in iederen Staat bij algemeene stemming verkozen. Wie de meeste stemmen krijgen zijn direct gekozen. Hieruit volgt, dat iedere Staat bijna steeds presidents-kiezers aanwijst, die allen tot dezelfde, in dien Staat numeriek de sterkste, politieke partij behooren. De minderheid blijft onvertegenwoordigd.

Bij de presidents-verkiezingen van 1900 werden in het geheel 447 kiezers gekozen, maar sindsdien is tengevolge der toeneming van de bevolking het aantal leden van het Huis met 29 vermeerderd. Ditmaal waren er dus 476 presidents-kiezers afgevaardigd door 45 Staten, zoodat de absolute meerderheid 239 is.

Ofschoon men van den uitslag der Presidents-verkiezingen nooit zeker is, vóór de stemmen geteld zijn, en hoewel door de vermeerdering der kiezers eenige nieuwe elementen van onzekerheid zijn ingeslopen, toch kon men reeds met eenigen grond van waarschijnlijkheid voorspellen, dat Roosevelt er zou komen. De Amerikaansche beroepspolitici— een menschensoort dat in het „achterlijke" Europa onbekend is—werken geweldig.

't Schijnt dat Roosevelt zeker was van de overwinning in de volgende Staten: Maine, 6 stemmen; New-Hampshire, 4; Vermont, 4; Massachusetts, 16; Rhode Island 4; Pennsylvania, 34; Ohio, 23; Illinois, 27; Michigan, 14; Iowa, 13; Minnesota; 11; Kansas, 10; Nebraska, 8; Noord, Dakota, 4; Oregon, 4; Washington 5; Californië, 10; Idaho, 3; Zuid-Dakota, 4 en Wyoming 3.

In totaal 207 stemmen, uitgebracht door 20 Staten.

Parker dacht te zegevieren in de volgende Staten: Maryland 8 st.; Virginia, 12; Noord-Carolina 12; Zuid Carolina 9, Georgië 13; Florida 5; Alabama 11; Missisippi 10; Louisiana; Texas 18; Arkansas 9; Tenessee 12; Missouri 18; Kentucky 13 en Nevada 3. Totaal 162 stemmen, uitgebracht door 15 Staten.

De Staten, in welke de uitslag onzeker was, zijn: Connecticut met 7 stemmen; New-York met 39; New-Jersey 12; Delawere 3; West-Virginië 7; Indiana 15; Wisconsin 13; Colorado 5; Montana 3 en Utah 3.

Parker behaalde echter slechts 141 stemmen, terwijl er op Roosevelt 335 werden uitgebracht.

Advertentiën.

WAARSCHUWING

De Kapitein Garnizoens-Commandant waarschuwt handeldrijvende geen goederen ten behoeve der troepen of van he garnizoen aan militairen af tet geven dan tegen behoorlijk geteekende bons.

De Kapitein voornoemd,

VAN DER GRINTEN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Marcb.	Carcas.	Zulia	Philad	Marcb.	Carcas
Vertrekt van New-York	Nov. 5	Nov. 12	Nov. 19	Nov. 26	Dec. 8	Dec. 10
Komt aan te San Juan		17		Dec. 1		15
Vertrekt van „		18		2		16
Doet Curaçao aan		20		4		18
Komt aan te La Guaira	Nov. 12	21	26	5	10	19
Vertrekt van „	13	23	27	7	11	21
Komt aan te Pto. Cabello		24		8		22
Vertrekt van „		25		9		23
Komt aan te Curaçao	Nov. 14	26	28	10	12	24
Vertrekt van „	21	27	Dec. 5	11	19	25
Doet La Guaira aan		28		12		26
„ Ponce	Nov. 28		7		21	
„ San Juan „		30		14		28
Komt aan te New-York	Nov. 29	Dec. 5	13	19	27	Jan. 2

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Marcb.	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida
Vertrekt van Curaçao	Nov. 14	Nov. 12	Nov. 28	Dec. 5	Dec. 12	Dec. 19
Komt aan te Maracaibo	15	22	29	6	13	20
Vertrekt van „	19	25	Dec. 3	9	17	23
Komt aan te Curaçao	20	26	4	10	18	24

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.